

Vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

AIKA 25.1.2018 klo 14:00 – 16:15**PAIKKA** Kaupungintalo, Willimies, 02.krs,
Villimiehenkatu 1, 53100 Lappeenranta**KÄSITELTÄVÄT ASIAT**

Asianro		Sivu
1	Kokouksen avaus	2
2	Pöytäkirjan tarkastus	3
4	Lappeenrannan ydinkeskustan sekä Lappeenrannan julkisten palveluiden, toimintojen ja pysäköintialueiden LE-kartoitus - lausunto	4
5	Lappeenrannan kaupunginteatterin esteettömyys – induktiosilmukka - lausunto	5
6	Lappeenrannan kaupunginteatterin katsomon pyörätuolipaikat	8
7	Muut asiat	11
8	Seuraava kokous	12

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

VAMNEU § 33
esteettömyystyöryhmä

Puheenjohtajan esitys

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

2

Pöytäkirjan tarkastus

VAMNEU § 34
esteettömyystyöryhmä

Puheenjohtajan esitys

Tämän kokouksen pöytäkirja päätetään tarkastaa 25.1.2018.
Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Sinikka Salo ja Pekka Tikka.

Päätös Valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi Pekka Tikka ja Mauri Backman.

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

3

Lappeenrannan ydinkeskustan sekä Lappeenrannan julkisten palveluiden, toimintojen ja pysäköintialueiden LE-kartoitus

VAMNEU § 35
esteettömyystyöryhmä

**Valmistelija/lisätiedot:
sihteeri, asukasyhteyshenkilö Pia Haakana,
puh. 040 549 4740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi**

Liite 1 Lappeenrannan ydinkeskustan sekä Lappeenrannan julkisten palveluiden, toimintojen ja pysäköintialueiden LE-kartoitus – esteettömyystyöryhmän lausunto.

Lappeenrannan kaupunki on toteuttanut konsultin kautta esteettömyystyöryhmän esittämän LE -paikkojen kartoituksen Lappeenrannan ydinkeskustassa.

Esteettömyystyöryhmä kävi edellisessä kokouksessa kohta kohdalta raportin läpi lausuntoa varten.

Esteettömyystyöryhmän lausunto esityslistan liitteenä. (PH)

Puheenjohtajan esitys

Merkitään lausunto tiedoksi. Vahvistetaan lausunto ja lähetetään eteenpäin.

Päätös Merkittiin tiedoksi. Vahvistettiin lausunto eteenpäin lähetettäväksi kokouksessa tehdyillä korjauksilla ja lisäyksillä.

Todettiin, että puheenjohtaja ja sihteeri tapaavat Williparkki Oy:n toimitusjohtaja Mikko Hietamiehen koskien Inva -pysäköintipaikkoja yhtiön omistamissa halleissa 2.2.2018.

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

5

Lappeenrannan kaupunginteatterin esteettömyys - induktiosilmukka

VAMNEU § 36
esteettömyystyöryhmä

Valmistelija/lisätiedot:

sihteeri, asukasyhteyshenkilö Pia Haakana,
puh. 040 549 4740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Liite 2 Lausunto kaupunginteatterille induktiosilmukan kantavuudesta

VAMNEU § 20 esteettömyystyöryhmä

Esteettömyystyöryhmän jäsen, Etelä-Saimaan Kuulo ry:n edustaja Pekka Tikka on tehnyt aktiivista työtä koskien Lappeenrannan kaupunginteatterin esteettömyyttä.

Teatterille lähetettiin alla oleva kysely 31.8.2017.
Vastaukset saatiin 31.8.2017.

• Onko uusittu av-laitteet?

Vastaus: Kyllä.

• Onko uusittu Induktiosilmukat?

Vastaus: Pienellä näyttämöllä kyllä. Suurella ei.

• Iso näyttämö - onko kuuntelualue laajennettu koskemaan koko katsomoa, eikä vain 4:lle penkkiriville?

Vastaus: rivit 3-8, pois lukien vasemmasta ja oikeasta reunasta kaksi penkkiä / rivi.

• Mikä tilanne koskien pientä näyttämöä?

Vastaus: Lähes koko katsomon alueen kattava siirrettävä induktiosilmukka.

• Testasiko ja säätikö Qlu Oy silmukan toimivuuden niin, että täyttää ja varmistetaan standardin vaatimukset?

Vastaus: Ei. Qlu:n testaus ei tuo tässä asiassa ratkaisua. Jos suuri näyttämö halutaan paremmaksi, vaatii asia käytännössä jonkin suuruisen rakennusurakan.

Puheenjohtajan esitys: Merkitään tiedoksi. Keskustellaan asiasta ja päätetään mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Keskusteltiin asiasta. Pohdittiin, että onko teatterin lippupalvelupisteeseen hankittu induktiosilmukka.

Päätettiin päivittää teatteriin kohdistuneet aikaisemmin esitetyt puutteet – onko kaikki esitetyt kohdat hoidettu kuntoon. Uutena asiana esiin tuli näkövammaisten, opaskoira, käyttökokemus teatterista. Palataan asiaan seuraavassa kokouksessa.

Esteettömyystyöryhmän jäsen Pekka Tikka raportoi seuraavaa käytyään teatterissa:

Käytin kuulokojeiden lisäksi kenttävoimakkuusmittaria PRO LOP FSMplus 10.11.17 klo 19 - suurella näyttämöllä ja 11.11.17 klo 19 - pienellä näyttämöllä.

Suurella näyttämöllä olin paikalla 144 rivi 7. Kuuluvuus oli hyvä ja kenttävoimakkuusmittari näytti ohjeiden mukaisia hyväksyttäviä arvoja, näytelmän luonteesta johtuen, aika-ajoin osin liian voimakalta. Normaalin puheen aikana lukemat pysyivät ohjearvojen sisällä.

Pienellä näyttämöllä (ei numeroituja paikoja) vahtimestari ohjasi menemään katsomon yläosaan käyttökoneen syvennyksen eteen. Ilmeisesti siinä kohdassa oli silmukkaverkoston johto, kun piti kääntää päätä, kuullakseen silmukasta. Vaihdoin paikkaa heti alussa yhden rivin alemmaksi ja kuuluvuus parani. Puoliajan jälkeen siirryin kolmannelle riville vasemalle puolelle, jossa puhe (monologi) kuului myös hyvin. Taustamusiikki oli hieman liian heikko molemmissa kohdissa. Kenttävoimakkuusmittari antoi saman suuntaiset arvot kuin suurella näyttämöllä. Ilmeisesti pienellä näyttämöllä silmukkakentän johto on myös 2-rivin kohdalla, jossa kenttävoimakkuusmittari näytti alhaisempia lukemia (on tyypillistä, että juuri johdon kohdalla on (ns. kapea kuulumatton alue).

Lippupisteessä on kannettava levy palvelusilmukka, joka oli myyntipisteen sisällä pöydällä. Opastin myyjää, missä sen toimii parhaiten; nostetaan se näkyville lippuluukun toiseen reunaan tiskille ja merkki asiakkaita kohti näkyville ja puhe mikrofoniin päin (olisi hyvä saada lisämikrofoni). Samalla todettiin myyjän kanssa myyntipisteen aukon olevan hankalan pieni, kun on vaikea saada katsekontaktia puolin ja toisin (suurennus).

Yllämainitun parannusehdotuksen lisäksi olisi kuulokojeita käyttävien kannalta käytön helpottamiseksi saada suurelle näyttämölle indutiosilmukkakenttä laajennettua koko katsomon alueelle, eikä rajoiteta sitä 3 - 7 riveille.

Toiseksi parannusehdotukseksi kuuluvuusalue kartta kummallekin katsomolle (QLu), missä kuuluu parhaiten, missä - heikommin lipunmyyntipisteisiin ja teatteriin näkyville paikoille.

Suurin hyöty tulee lippua ostettaessa ja tai mentäessä pienelle näyttämölle numeroimattomille paikoille. Muutokset voisi rahoittaa viime kesänä av-laitteiden uusimisesta säästyneistä varoista heti ja/ tai siirtomäärärahana 2018.

Edellisessä kokouksessa päätettiin seuraavaa:

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

Keskusteltiin asiasta. Otetaan vielä yhteyttä nyt jo parantuneen tilanteen saamiseksi vielä paremmaksi.

Liitteenä lausuntoluonnos koskien Lappeenrannan kaupunginteraaterin induktiosilmukka asiaa. (PH)

Puheenjohtajan esitys

Keskustellaan lausuntoluonnoksesta.
Hyväksytään lausunto ja lähetetään eteenpäin.

Päätös

Keskusteltiin lausuntoluonnoksesta.
Hyväksyttiin lausunto eteenpäin lähetettäväksi.

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

5

Lappeenrannan kaupunginteatterin katsomon pyörätuolipaikat

VAMNEU § 37
esteettömyystyöryhmä

Valmistelija/lisätiedot:

**sihteeri, asukasyhteyshenkilö Pia Haakana,
puh. 040 549 4740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi**

Taustaa tilanteelle:

Lipounmyyntiin tuli kysely:

Meitä on noin 10-20 ja ryhmässä on pyörätuoli- ja rollaattorihenkilöitä useita. Kuinka monta liikuntarajoitteisten paikkaa teillä tarjota? Onko saatavissa ryhmälennusta?

Vastaus

Salissa on vain 8 pyörätuolipaikkaa. Asiakas halusi tietää, missä on tehty päätös, että paikkoja on vain kahdeksan (on kuitenkin aika yleistä, ettei teatterisaleissa enempää pyörätuolipaikkoja ole.)

Selvityksen mukaan rollaattorilla pääsee pyörätuolipaikkojen taakse ja jos rollaattorit siirretään esityksen ajaksi pois, mahtuu 8 pyörätuolia + rollaattoreita. Mutta jos rollaattorin pitää jäädä paikalleen, niin silloin se vie yhden pyörätuolipaikan.

Mikko Hietamiehen vastaus:

Lappeenrannan kaupunginteatteri on rakennettu vuosina 2013-2015 ja sen suunnittelussa ja toteutuksessa pyrittiin erityisesti ottamaan huomioon eri väestöryhmät erityistarpeineen.

Kohteen suunnittelua ja toteutusta ohjasivat luonnollisesti toteutusajankohtana voimassa ollut lainsäädäntö ja muut ohjeet, joita pyrimme hankkeen eri osapuolten kanssa parhaan kykymme mukaan soveltamaan. Keskeisiä ohjeita ja määräyksiä löytyy mm. Suomen rakentamismääräyskokoelmasta F1 Esteetön rakennus, määräykset ja ohjeet 2005. Esteetöntä rakennusta koskee mm. seuraava kokoontumistiloja koskeva määräys:

3.3 Kokoontumistilat

3.3.1 Määräys

Katsomoiden, auditorioiden, juhla-, kokous- ja ravintolasalien, opetussalien ja -luokkien ja vastaavien kokoontumistilojen on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön.

Näihin tiloihin asennetussa äänentoistojärjestelmässä tulee olla myös tele/induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä. Milloin kokoontumistila on varustettu kiinteillä istuimilla, pyörätuolipaikkoja on sijoitettava liikkumisesteettömien sisääntuloväylien mukaan eri istuinriveille.

Tarkempaa ohjetta esimerkiksi pyörätuolipaikkojen määrästä ei kyseisessä ohjeessa ole annettu, mutta arkkitehtimme Samuli Woolstonin (Ala Arkkitehdit) mukaan pyörätuolipaikkoja on enemmän kuin mitä minimivaatimukset olettavat.

Teatterimme pyörätuolipaikkojen määrän tarkasta syntyprosessista ei minulla valitettavasti ole tarkempia tietoja, koska tulin hankkeeseen mukaan vasta siinä vaiheessa kun rakennuslupa oli jo käsittelyssä ja toteutussuunnittelu käynnissä. Sen kuitenkin tiedän, että rakennuslupavaiheessa kaupunginteatterin suuren näyttämön katsomoon oli suunniteltu paikat kuudelle pyörätuolipaikalle.

Toteutusvaiheessa paikkamääräksi täsmentyi kuitenkin kahdeksan paikkaa. Pyörätuolipaikat on toteutettu siten, että osa katsomon tuoleista on irroitettavia pyörätuolipaikkojen aikaansaamiseksi (2 x 14 kpl irrotettavaa tuolia --> kahdeksan pyörätuolipaikkaa). Pyörätuolipaikat ovat suoraan ovien välittömässä läheisyydessä ja tilat ovat kynnyksettömiä.

Alla on arkkitehtimme laatima listaus teatterissamme olevista ratkaisuista, joilla parannetaan esteettömyyttä:

1. koko teatteri on saatu yhteen tasoon ilman kynnyksiä joka on sekä asiakkaille että henkilökunnalle loistavaa esteettömyydenkin kannalta.
 2. Lämpöön sokeainopasteet johtavat kaikkiin yleisötiloihin ja ovat vieläpä pimeässä hehkuvaa fosforoivaa lasia joka ohjaa myös jos sähköt menevät täysin katki.
 3. Induktiosilmukat käytettävissä kaikissa yleisötiloissa (Täsmennys: induktiosilmukka ei toimi koko tilassa, vaan tietyissä osissa tilaa)
 4. Salissa irrotettavat tuolit joiden tilalle pääsee pyörätuolilla, näitä paikkoja enemmän kuin minivaatimukset olettavat.
 5. Tiloissa yleisesti pintojen välillä korkeat kontrastit (erityisesti portaissa) joten myös heikkonäköiset erottavat hyvin minne mennä, opasteet isot ja selkeät
 6. Sokeille kohokuviokartta tilojen ymmärtämiseksi sisääntulon
-

yhteydessä

7. Inva wc tilat sijoitettu naisten ja miesten vessoihin, joten pyörätuolilla liikkuvan ei tarvitse tuntea itseään ”sukupuolettomaksi”. Sama koskee vauvojen vaipanvaihtoa joka on siis täten yhtä helppoa miehille kuin naisillekin.

Siitäkin huolimatta että olemme mielestäni ottaneet esteettömyysnäkökohdat teatterissamme kohtuullisen hyvin huomioon, aina silloin tällöin tulee eteen tilanteita joissa rajat tulevat vastaan. Pahoittelen tästä mahdollisesti aiheutunutta mielipahaa.

Tässä vielä muutaman muun teatterin päänäyttämöiden pyörätuolipaikkojen määrät:

- Kuopion kaupunginteatteri: 6 pyörätuolipaikkaa 464 paikasta
- Turun kaupunginteatteri: 18 pyörätuolipaikkaa 652 paikasta
- Kouvolan kaupunginteatteri: 4 pyörätuolipaikkaa 353 paikasta
- Teatteri Imatra: 4 pyörätuolipaikkaa 198 paikasta
- Tampereen Teatteri (Päänäyttämö):
2 pyörätuolipaikkaa 473 paikasta
- Tampereen Työväen Teatteri:
6 pyörätuolipaikkaa 730 paikasta (lisäksi aitiot)
- Helsingin kaupunginteatteri (Suuri näyttämö):
8 pyörätuolipaikkaa 923 paikasta

Ja vielä vertailun vuoksi Musiikkitalon konserttisali:
28 pyörätuolipaikkaa 1704 paikasta

Puheenjohtajan esitys

Merkittään tiedoksi. Keskustellaan asiasta.

Päätös Merkittiin tiedoksi. Keskusteltiin asiasta. Päätettiin seurata tilannetta ja vammaisneuvoston päättämän yhteisen teatterireissun johdosta tehdään toimenpide-esityksiä. Yhden eturivin penkkirivin poistaminen toisi lisää pyörätuoli- ja rollaattoripaikkoja.

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

6

Muut asiat

VAMNEU § 38
esteettömyystyöryhmä

Valmistelija/lisätiedot:
sihteeri, asukasyhteyshenkilö Pia Haakana,
puh. 040 549 4740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Kokouksessa muut esille tulevat asiat.

Liikennevalojen äänimerkit – Mauri Backman on saanut vastauksen. Ei ole kuulema selvityksen alla. Mauri jatkaa vuoropuhelua asiasta, selvitetään alkuun missä liikennevaloissa on toimivat äänimerkit. Normaalien huoltotöiden yhteydessä voitaisiin jo saada äänet kuntoon.

Voiko esteettömyystyöryhmä ottaa kantaa katujen kuntoon? Esimerkiksi nyt tänään keliolosuhteet ovat katastrofaaliset. Hiekoitus puuttuu. Tämä esteettömyys tilanne on etenkin kaikkien asukkaiden asia. Kaupunki on jaettu eri luokkiin, jotka sanelevat kunnossapidon kiireellisyyden.

Puheenjohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.
Päätetään mahdolliset toimenpiteet.

Päätös Merkittiin tiedoksi. Päätettiin muistuttaa liikennemerkkien ääni -aloitteen etenemisestä. Katujen kunnossapidosta tehdään esitys esteettömyyden näkökulmasta katsoen. ”Kadut kuntoon ennen töihinlähtöä.” Sihteeri valmistelee esityksen, jonka esteettömyystyöryhmä käsittelee sähköpostitse ensi viikon aikana.

Vammaisneuvoston
esteettömyystyöryhmä

25.1.2018

7

Seuraava kokous

VAMNEU § 39
esteettömyystyöryhmä

Puheenjohtaja esitys

Päätetään seuraava kokous toimintasuunnitelman mukaisesti toukokuulle 2018.

Päätös Seuraava kokous pidetään 18.4.2018 klo 14:00